

Magyar alanynemesítés története és eredményei

Bakonyi Károly, Bakonyi László

*Veszprémi Egyetem, Georgikon Mezőgazdaságtudományi Kar Kertészeti Tanszék,
Keszthely, Deák Ferenc utca 16. H-8360*

Összefoglaló: A filoxéra (*Dactulosphaira vitifoliae* (Fitch) európai megjelenése (1860) és pusztítása után több védekezési mód kipróbálása után az oltványkészítés vált a védekezés leghatékonyabb módszerévé. Ettől az időtől kezdve az alanyfajták használata a kötött talajú szőlőkben nélkülözhetetlenné vált.

Az alanyfajták használata és nemesítése az 1800-as évek végén Franciaországban (Millardet, Gaset, Courdec, Ganzin Pougnet, stb.), majd Olaszországban (Ruggeri, Paulsen stb.) kezdődött el. A múlt évszázad végén kezdődött hazánkban az alanynemesítés. Több szakember foglalkozott új alanyfajták előállításával. Ezek között Teleki Zsigmond pécsi szőlősgazda munkássága emelkedik ki, aki olyan alanyfajtákat állított elő, mint a Teleki 5C, a Teleki-Kober 5BB, a Teleki-Kober 125AA, a Teleki-Fuhr S.O.4 és a Teleki 10A. A Teleki hibridek a világ szőlőtermesztő országainak nagy részében megtalálhatók, előállításuk után száz év múlva világfajtákká váltak.

Az 1970-es években Keszthelyen az Agrártudományi Egyetem Kertészeti Tanszékén Bakonyi Károly és munkatársai foglalkoznak új alanyfajták előállításával és szelektálásával. Munkájuk során több értékes klónt és új fajtát állítottak elő. A hibridek közül a Georgikon 28 alanyfajta erős növekedésével, nagy szárazság- és mérszűrésével tűnik ki. Magyarországon szabadalmi oltalomba részesítették és elkezdődött a felhasználása. Franciaországban a Richter cég szaporítja. Németországban a Geisenheimi Szőlészeti Kutató Intézet 2002-ben országos kísérletbe állította. Keszthelyen az alanynemesítést tovább folytatják, számos kiváló tulajdonsággal rendelkező hibridet értékelnek, amelyek közül néhányat (Georgikon 103, a Georgikon 59-et stb.) fajtaminősítésre bejelentenek.

A filoxéra felfedezése

Berlandieri svájci botanikus 1837-ben egy Texas-i tanulmányútján a *Vitis monticola* szőlőtőkék levelén talált egy tetűt, de a kártevő jelentőségét még nem ismerte fel, pedig – mint később kiderült – a filoxéra (*Dactulosphaira vitifoliae* Fitch) levéllakó alakját fedezte fel. A kártevő életmódját és a szőlőre gyakorolt hatását sajnos elég későn, csak 1867-ben írták le a francia kutatók.

A filoxéra Európában

Európában először 1860-ban Franciaországban Medocban találtak filoxérát, ahova korábban amerikai szőlőfajokat telepítettek. Ezek mellett lévő európai nemes szőlők (*Vitis vinefera* L.) kezdtek sárgulni, majd kipusztultak. 1865-re a pusztulás már nagy területre terjedt ki.

1867-ben a Rajna mentén is találtak fertőzött területeket. 1868-ban már Portugáliában is pusztított a filoxéra. A szakemberek a kezdeti időben tehetetlenek voltak a filoxérával szemben. Azt javasolták, ki kell irtani a beteg tőkéket, a terjedésnek csak így lehet gátat vetni. 1875-re Franciaország szőlőterületének már majdnem a felét kiirtották.

A magyar kormány lassan ugyan, de felfigyelt a veszedelemre és első teendője volt, hogy egy „Filoxéra Bizottmányt” hozzon létre. Közben az Osztrák-Magyar Monarchia területről Klosterneuburgból is olyan hírek érkeztek, hogy ott is megjelent a filoxéra. 1874-ben a helyszínre küldött magyar bizottság jelentette, hogy a Klosterneuburg-i intézetben terjed a filoxéra, de bőséges trágyázással a beteg tőkék felépültek. Később kiderült, hogy ez nem hatásos védekezési mód-

szer. Klosterneuburgból sok országba, így Magyarországra is szállítottak bor- és csemege-szőlő vesszőket, elsőként Pancsovára, ahol 1875-re a filoxéra már jócskán elterjedt. Úgy döntöttek, hogy kivágják a fertőzött és a mellette lévő egészséges tőkéket a terjedés megakadályozása érdekében. 1879-ben azonban Pér községben, majd Kassán Mathiász János fajtagyűjteményében is megtalálták a gyökértetűt, aki a szőlőfajtáit Kecskemétre az immunis homokra mentette át. 1880-ban Tahitótfaluban 200 ha-on találtak filoxérát.

A magyar kormány a filoxéra elleni védekezés érdekében Farkasdon Filoxéra Kísérleti Állomást hozott létre, vezetésével Horváth Gézát bízták meg. Az 1880. évi I. törvénycikk felhatalmazza a földművelésügyi minisztert, hogy a Filoxéra Bizottmány meghallgatása után annyi beteg tőkét irtasson ki, amennyit szükségesnek tart. A filoxéra azonban tovább terjedt az 1800-as évek végére kipusztította az ország kötött talajú szőlőinek nagy részét (*Jeszenszky, 1979*).

A szőlősgazdák legtöbbje nem tudta felújítani szőlőjét, tönkre ment, egy részük a kilátástalan helyzetben kivándorolt Amerikába, oda, ahonnan a filoxéra érkezett.

A filoxéra elleni védekezés

A filoxéra Európában először Franciaországban jelent meg, itt dolgozták ki elsőként az ellene való védekezés módszereit is. Először szénkénegezéssel, homokos, immunis talajok termesztésbe vonásával, öntözéssel, árasztással próbálkoztak védekezni a filoxéra ellen. A filoxéra kártételeinek felfedezése alkalmával azt is tapasztalták, hogy egyes amerikai fajok a filoxéra kártételének ellenállnak. Ez a felfedezés adta az ötletet arra, hogy ezeket az ellenálló észak-amerikai

fajokat fel lehet használni a filoxéra elleni védekezésnél akkor, ha ezekre oltják a nemes fajtákat. Ezek után kezdték vizsgálni az egyes amerikai fajok filoxéra ellenállóságát, a legjobbakat természetesen vonták, de hamar rájöttek a fajok hiányosságára is. A *Vitis riparia* jól érleli hajtásait, jól gyökeresedik, de a meszes talajokon sárgulnak a tőkék, mert nem bírja a meszet. A *Vitis rupestris* hosszú tenyészidejű és a méztűrő képessége is gyenge. A *Vitis Berlandieri* igen jó méztűrő, de rosszul gyökeresedik. A *Vitis cinerea* jó filoxéra tűrő, ellenáll a nematodáknak is, de gyenge a növekedése, rossz a gyökérvédekezés. Megpróbálkoztak az egyes vad fajok változataival is, kipróbálták a *Riparia portalis*, *Rupestris du Lot*, stb., de ezek sem váltották be a hozzáfűzött reményeket. Néhány év múlva arra is rájöttek, hogy az alanyfajok és a nemes faj közötti genetikai különbség miatt, nem mindig harmonikus a két faj együttélése. Ennek a látható jele a rossz forradás, a nemes fajták rávastagodása az alanyra, az oltványtőkék rövid élettartama. E hiányosságok megszüntetése érdekében elkezdődött – elsőként Franciaországban majd Olaszországban – a tudatos, célirányos keresztezéses nemesítés, az új alanyfajták előállítás. Kezdetben az amerikai vad fajokat keresztezték egymással, majd a jobb gyökeresedés, a nagyobb méztűrés, jobb forradás, affinitás érdekében a nemes fajtát a *Vitis vinifera*-t is felhasználták. Az eredményesebb nemesítők közül néhánynak a nevét – a teljessé igénye nélkül – megemlíthetjük. A filoxéravész idejében tevékenykedett Franciaországban *Alexis Millardet* és *Marques Charles de Gaset*, *Georges Courderc*, *Victor Ganzin*, *Franz Richter*, Olaszországban *Antonió Ruggeri*, *Frederico Paulsen*, akik kiváló, még ma is természetesen élő alanyfajtákat állítottak elő, akik elévülhetetlen érdemeket szereztek a filoxéra elleni védekezésben (Galet, 1988).

Alanyfajták nemesítése Magyarországon

A filoxéra megjelenése után (1875) Magyarországon is a tiszta amerikai fajokat, legnagyobb mennyiségben a *Vitis riparia*-t, majd annak változatait (*Riparia portalis*, *Riparia sauvages* stb.) használták alanyként. Később más amerikai fajokat a *Vitis rupestris*, *Vitis monticola* is kipróbálták, de gyenge méztűrésük, rossz affinitásuk miatt ezek sem váltak be. A filoxéra megjelenésének idejében még nem álltak rendelkezésünkre jó külföldi alanyfajták, olyanok, amelyek a magyar éghajlati és talajadottságoknak is megfeleltek volna. Jó alanyfajta hiányában szinte megoldhatatlan feladatnak látszott a kötött talajon, a legjobb minőségű bort adó úgynevezett „történelmi borvidékeink” rekonstrukciója, a hatékony filoxéra elleni védekezés. A megoldást csak a hazai alanyfajták előállítása hozhatta. E követelményt felismerve néhány kiváló szakember az 1800 évek végén hozzáfogott az alanyfajták előállításához (*Bakonyi K.–Bakonyi L.–Kocsis*, 1997).

Horváth Géza a Filoxéra Intézet igazgatója volt az első, aki alanyfajták honosításával, majd előállításával foglalkozott. Sajnos nemesítői munkásságát nem eléggé ismerjük. Egy *Solonis x Rupestris* Pécs elnevezésű fajtájáról tudunk, nagy kár, hogy ma már a fajtagyűjteményekben sem található meg.

Szilágyi János a pécsi vincellérképezde igazgatója Franciaországból hozott *Berlandieri x Riparia* keresztezésből

származó magoncokat. Ebből a populációból szelektálta ki a *Berlandieri x Riparia* Szilágyi 157 Pécs elnevezésű fajtáját. Közepes növekedésű, jó méztűrő fajta. Nagyobb területen nem tudott elterjedni, gyűjteményes értékű maradt.

Teleki Zsigmond aki alanynemesítői munkásságával világhírnevet vívott ki magának, megérdemli, hogy életútját, munkásságát bővebben bemutassuk. Villányban született 1854. szeptember 23-án. Édesapja fűszerkereskedő volt. Iskolai tanulmányait Budapesten, majd Bécsben végezte. Iskoláinak a befejezése után Bécsben egy bankban könyvelőként helyezkedett el. A bank tönkremenetele után a Würtzburg-i borkereskedelmi vállalatokhoz került ügynöknek. Itt jegyezte el magát végérvényesen a borral, a szőlőtermesztéssel. A cég megbízásából bejárta Európát, több nyelven beszélt, széles látókörű, művelt ember volt (*Németh*, 1975). Ismertsége, külföldi tapasztalatai alapján jól ismerte Európa szőlőtermesztését, borászatát, a filoxéra megjelenését, pusztítását, az ellene való védekezés módszereit. 1881-ben 27 évesen visszatért Pécsre, ahol borkereskedéssel kezdett foglalkozni. Munkája során hamarosan felfedezte, hogy üzleti tevékenysége, boldogulásának útja a magyar szőlőtermesztés jövőjétől függ. Felismerte, hogy a kötött talajú történelmi borvidékeket meg kell menteni a filoxéra pusztításától, mert különben nem lesz minőségi bor Magyarországon. Azt is tudta, hogy ez csak úgy lehetséges, ha ezekre a területekre megfelelő alanyfajtát találnak. Egyik pécsi 5 ha kispusztult szőlőjét különféle külföldről behozott alanyfajták *Riparia portalis*, *Rupestris du Lot*, *Rupestris metallica*, *Aramon x Rupestris Ganzin 1*, *Mourvedre x Rupestris 1202 C*, *Solonis* stb. alanyokra oltott borszőlő fajtákkal telepítette be. A meszes talajon az oltványok fejlődése gyenge volt, klorotikus tünetek léptek fel, a várakozásnak nem feleltek meg. A felhasznált alanyfajták tehát nem szolgálhatták a jövő szőlőtelepítéseit.

Teleki egyik franciaországi útján értesült arról, hogy több hibája mellett (rossz gyökeresedés, affinitás, stb.) a meszes talajokra a *Berlandieri* alanyok felelnek meg a legjobban. Elhatározta, hogy kipróbálás céljából *Berlandieri* alanyokat hozat be. Ebben az időben a magyar kormány a „black-rot” (fekete rothadás) miatt megtiltotta a szőlővessző importot. Ezért Teleki úgy határozott, hogy magról nevel fel alanyfajtákat. Ez az elhatározása – talán még ő sem tudta, hogy – döntő fordulatot hoz az életében, nemesítési munkájának, világsikerének kezdetét jelentette. Elhatározását tett követte, alanymagokat rendelt a *Vitis Berlandieri* nemesítéséről már jól ismert *Euryale Résséqui*-től, akinek Franciaországban a kelet Pireneusokban, Alénya községben volt szőlőgazdasága (*Németh*, 1975).

A beérkezett mintegy 10 kg magot 1896-ban melegágyba vetették, majd a magoncokat Pécssett a bányatelepi szőlőben nagy méztartalmú talajba ültették. A populáció hihetetlenül sokszínű volt, a legkülönbözőbb fajok és formák keveréke. Mint írja „évek hosszú során át tartott ebben káoszban rendet teremteni” (*Teleki A.–Teleki S.* 1927).

A Résséqui-től vásárolt magokból kikelt növények – mint az később kiderült – természetes kereszteződés útján létrejött hibridek voltak. A 40.000 kikelt magból tiszta *Berlandieri*, sőt tiszta *Vinifera*-ra jellemző magoncokat is kapott.

A vetés utáni második évben 1898-ban végezte Teleki az első szelekciót, a gyenge növekedésűeket a kislevelűeket kislejtette.

A megmaradt, mintegy 3.000 db-t ültette ki a pécsi és vilányi szőlőterületére. Teleki a további szelektálásnál kiváló könyvelői tudását is kamatoztatta, amikor a megmaradt magoncokból 10 csoportot állított fel (Németh, 1975).

Az 1–2–3-as csoport a Berlandieri típust képviselte. Ezeket gyenge növekedésük miatt nem szaporította.

A Berlandieri x Riparia típusokat két alcsoportra osztotta, megkülönböztetett közülük Berlandieri típusokat, Riparia jellegűeket. Figyelembe vette a vitorla bronzos vagy zöldes színét. A két alcsoportot újabb három csoportba osztotta.

A 4–5–6 csoportba a Riparia fenotípusúakat, a 7–8–9 csoportba a Berlandieri fenotípusúakat sorolta. A csupasz vesszőjű változatokhoz a nagy A-betűt (4–5–6 csoport), a molyhos, szőrös szártagú változatokhoz a nagy B-betűt (7–8–9) írta.

A 10 csoportba sorolta a Berlandieri x Rupestris jegyeket tartalmazókat. Ezek közül a Teleki 10 A típust tartotta a legjobbnak és ezt forgalmazta.

Teleki figyelmét elsősorban a két legértékesebb csoport kötötte le, az 5A, amelyben csupasz szártagú magoncok voltak, levelük a Ripariára hasonlított, valamint a 8B csoport, amelyek magoncai molyhosak voltak, leveleik a Berlandieriéhez közelállók. Ezeket növekedési erély, korai hajtásérés, méisztűrő-képesség szempontjából jobbnak tartotta, mint az általa ismert francia fajtákat. Ezt a két csoportot hozta először forgalomba – valószínű a gyors elszaporítás érdekében – egy

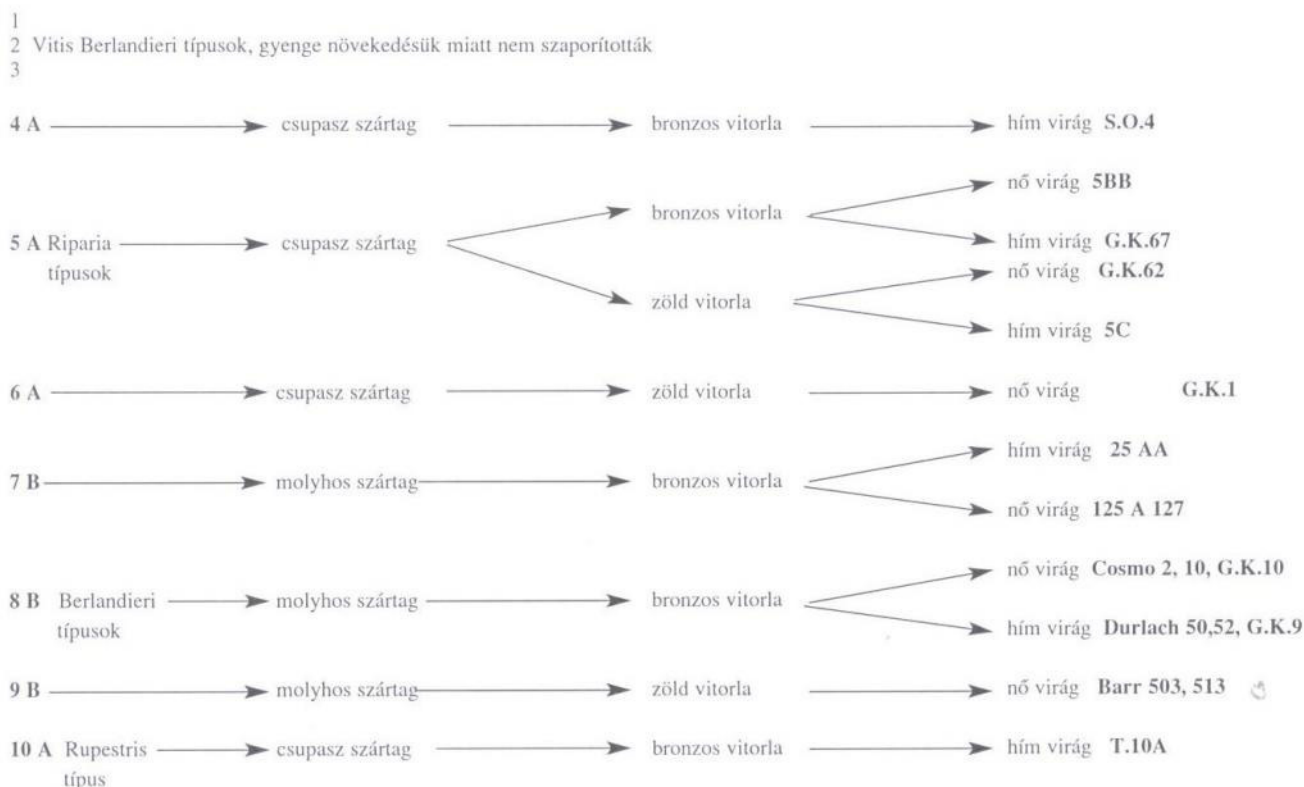
alapvető hibát követett el, amikor Berlandieri x Riparia 5A néven három magoncnak, Berlandieri x Riparia 8B jelzéssel öt magoncnak az azonos típusú keverékét forgalmazta, ahelyett, hogy egyetlen egyedből indult volna ki. Így sajnos majdnem azonos fenotípusú fajtakeveréket adott át a természetnek. Ezek az egy szám alatt forgalmazott fajtakeverékek elkerültek Európa számos szőlőtermelő államába és lehetőséget teremtettek a csoportokban található fajták külön választására, szelektálására. Ma már nehéz megállapítani, hogy az 5A, vagy a 8B név alatt forgalmazott keverék hány magról kelt növény származéka. Az azonban egészen biztos, hogy egy típuscsoportba több fajta is volt, mivel az 5A-ból szelektálták ki az 5C és az 5BB fajtákat. A keszthelyi Agrártudományi Egyetem csereszegtomaji fajtagyűjteményében található 5A is külön fajtának felel meg (Bakonyi K.–Bakonyi L.–Kocsis, 1996).

Teleki Zsigmond által előállított fajták több mint száz év alatt elkerültek a világ számos szőlőtermelő országába, értékeiket gyorsan felfedezték. A világ több intézetében számos kutató szelektálta. A szelekció folyamán a fajtakeverékek fajtákká váltak. Az 1. sz. táblázatban mutatom be, hogy az egyes Teleki fajtacsoportokból hány fajta született az elmúlt évszázad alatt.

Teleki fajtacsoportjai, alanyfajtáinak származása

Teleki Zsigmond életműve fajtáinak kialakulása nehezen érthető meg, ha a fajták szelektálóit, azok munkáját nem ismerjük.

1. táblázat Teleki fajtacsoportjai, alanyfajták származása

Teleki fajták első nagy szelektálója Ausztriában F.Kober. Teleki 1902 és 1904 között mind a tíz csoportját elküldte F. Kobernek a Nussbergi Szőlészeti Kutató Állomásra, aki a megkapott anyagot 50 típusra osztotta, majd a típusokat négy (A,B,C,D) csoportba sorolta. Az erős növekedésűeket dupla nagy betűkkel (AA, BB stb.) jelölte. Sajnos Kober ugyanúgy, mint Teleki, az azonos jelzésűeket még fajtakeverékként hozta forgalomba (Galet, 1988). Az új Kober féle elnevezések okozzák azt, hogy ugyanaz a fajtacsoport más névvel szerepelt, így lett a Teleki 5A-ból Kober 5BB. Erről Teleki Zsigmond fiai Andor és Sándor azt írja, hogy a kettő azonos, de elfogadta Kober új számozását, mert külföldön így került bevezetésre (*Teleki A.–Teleki S.* 1927).

A Teleki fajták Kober féle csoportosítását, a belőlük kialakult fajtákat a 2.sz. táblázatban mutatom be.

2. táblázat Teleki fajták F. Kober csoportosításában

Kober az 50 csoportba sorolt Teleki alanyokat összehasonlítás végett a Wienerneustadt-i Szőlészeti Kutató Állomásra küldte, az ott végzett szelekciót a 148, 155, 160, 296 Wi néven forgalmazott anyagból ismerjük. Ezek közül a 148 Wi terjedt el kisebb felületen.

Reckendorfer a Kreser-i Szőlészeti Iskola igazgatója Kober 5BB csoportját szelektálta tovább, ebből az R.7, R.27, R.43 és a 8-35 jelű alanyokat különítette el.

Dümmler Németországban a Durlachban lévő Szőlészeti Kutató Állomásra hozta Kober legértékesebbnek vélt csoportjait a 125 AA-t, a 125 A-t, az 5 BB-t, 127 BB-t, a 27 C-t, és a 19 ACC-t. A Teleki 8B-ből a N° 50, 51 és 52-es durlachi csoportokat különítette el.

Börner, aki a Naumburg-i Sallei Kutató Állomás igazgatója volt az 5BB-ből szelektálta az 59 B, 64B, 68B csoportokat.

Ferrari Olaszországban a Teleki 8B-ből a Ferrari 8B szelekciót hozta létre.

Cosmo a Conegliano-i Szőlészeti Kutató Állomás igazgatója ugyancsak a Teleki 8B típusból szelektálta a Cosmo 2 és Cosmo 10-es fajtákat.

Ambrosi Romániában a Craciunal Blaj-i Kutató Állomáson szelektálta az 5BB-ből a Cr.2, Cr.26 és a Teleki 8B-ből a Cr.71-es klónokat.

Dragosani ugyancsak Romániában a Teleki 8B-ből szelektálta a Dragosani 31, 57-es klónokat. A Berlandieri x Riparia Buftea szelekció is ebből a csoportból származik.

Hering az elzászi Barr-ban a Teleki 9B-ből szelektálta a Barr 503 és 520-as fajtákat.

Fuhr 1912-ban Oppenheimbe vitte a Teleki 4A fajtacsoportot, ebből szelektálta ki az S.O.4 és S.O.8 fajtákat.

Teleki Sándor, Teleki Zsigmond fia az 1920-as években szelektálta a Teleki 5A-ból az 5C, 5A/2, 5A/4, 5A/5 fajtákat. A Teleki 5C terjedt el nagyobb felületen, az utóbbi három fajta nem került köztermesztésbe, valószínű, hogy a második világháború után a Teleki ültetvények előregedésével azok felszámolásakor több értékes fajtaival együtt megsemmisült.

Geisenheim-ben a Teleki 5C-ből szelektálták a Gm.6, Gm.10 a Teleki – Kober 5BB-ből a Gm.13-as klónokat.

Wädenswil-ben a svájci Szőlészeti Kutató Állomáson a Teleki 5C-ből szelektálták az 5C Wed. klónfajtát.

Freiburg-ban a Teleki – Kober 5BB-ből szelektálták az Fr.148-as klónt.

A **Weinsberg**-i Szőlészeti Kutató Állomáson a Teleki – Kober 5BB-ből szelektálták a Wei.48-as klónt.

Keszthelyen a Veszprémi Egyetem Georgikon Mezőgazdaságtudományi Kar Kertészeti Tanszékén Bakonyi K. és társai az 1970-es évek óta foglalkoznak a Teleki fajták klónszelektálásával.

Teleki 5C-ből szelektálták a G.K. 40–42-es klónokat, Teleki – Kober 5BB-ből a G.K. 13–63-as klónokat, Teleki – Fuhr S.O.4-ből a G.K. 38–39-es klónokat, Teleki – Kober 125AA-ből a G.K. 46–49-es klónokat. (G.K. = Georgikon-Keszthely)

A nem teljes felsorolásból is kitűnik, hogy igen sok országban szelektálták a Teleki fajtákat. Kutatóintézetek, kutatók sokasága foglalkozott azzal, hogy a fajtacsoportokból fajtát, majd annál értékesebb, egyöntetűbb állományú klónokat hozzanak létre. Az évtizedes szelekciós munka is hozzájárult ahhoz, hogy a Teleki alanyfajták a világ szőlőtermelő országaiban – Franciaország, Olaszország, Ausztria, Románia, Magyarország stb. – vezető alanyfajtákká váljanak.

A Teleki fajták közül hat terjedt el nagyobb mennyiségben, vált világfajtává. Ezek elterjedésük sorrendjében a következők:

1. Teleki-Fuhr S.O.4
2. Teleki-Kober 5BB
3. Teleki 5C
4. Teleki-Kober 125AA
5. Teleki 8B
6. Teleki 10A

A világ kötött talajú szőlőinek 50–60%-án ez a hat Teleki fajta található, ezért Teleki Zsigmondot joggal mondhatjuk a világ legeredményesebb alanynemesítőjének (*Bakonyi K.–Bakonyi L.–Kocsis, 1996*).

Kozma Pál Budapesten a Kertészeti Egyetem Szőlőtermesztési Tanszékén az 1960-as években *Vitis amurensis*-t használta fel alanyfajta keresztezéséhez. A magoncokat értékelés céljából átadta Keszthelyre Bakonyi K. és társainak. A vizsgálat során megállapították, hogy a magoncoknak rossz az eredése és gyökérbetegsége, e miatt nem kerülhetnek köztermesztésbe, gyűjteményes értékűek, génbankba kerültek.

Bakonyi K. és társai az 1970-es évektől foglalkoznak Keszthelyen alanynemesítéssel. Nemesítői munkájuk kiterjed a Teleki fajta felkutatására, új fajta előállítására. Kutató munkájuk során megállapították, hogy a Teleki hagyatékban még számos, eddig fel nem fedezett, termesztéstechnológiai szempontból, morfológiai bélyegek alapján jól megkülönböztethető fajta található.

Az újonnan felfedezett és leírt Teleki fajta

1. Teleki – Bakonyi G.K. 67-es fajtát a Teleki 5A fajtacsoportból szelektálták. Morfológiai bélyegei alapján nagyon hasonlít a Teleki – Kober 5BB-hez, attól abban különbözik, hogy hím virágú és gyengébb növekedésű.
2. Teleki – Bakonyi G.K. 62-es fajtát Somlón a hegyi út széléről gyűjtötték be. Valószínű, hogy ez a fajta is a Teleki 5A fajtacsoportból származik. Erős növekedésű, nővirágú, enyhén bronzos vitorlájú fajta. Erős növekedése, jó hajtásbeérése, gombabetegségekkel szembeni ellenálló képessége alkalmassá teszi arra, hogy a jövőben termesztésbe kerüljön.
3. Teleki – Bakonyi G.K. 1-es fajtát Egeraracsán elhanyagolt szőlők között fedezték fel. Zöldes vitorlája és nővirága arra enged következtetni, hogy a Teleki 6A csoport egyik fajtája. A vitorla színe, a fajta morfológiai bélyegei alapján közel áll a Teleki 5C-hez, de nővirágú és annál valamivel gyengébb növekedésű.
4. Teleki – Bakonyi G.K. 9-es fajtát a Teleki 8B-ből választották ki. A Teleki 8B fajtacsoport hímvirágú fajtája. Németh M. és még több ampelográfus ezt a fajtát írta le, Teleki 8B néven.
5. Teleki – Bakonyi G.K. 10-es fajtát is a Teleki 8B-ből választották ki. A Teleki 8B fajtacsoport nővirágú fajtája. Hajtásait korábban érleli, erősebb növekedésű, gombabetegségeknek, levélfiloxérának jobban ellenáll, mint a hímvirágú fajta.

Keresztezéses nemesítéssel abból a célból kezdtek el foglalkozni, hogy rövid tenyészidejű, erős növekedésű, jól gyökeresedő, filoxéra és gombabetegségeknek ellenálló, szárazság és mésztűrő alanyfajtaikat állítsanak elő. A hibridek megkülönböztetésére az egyetemi kar nevét a Georgikon és a hibrid számát használják.

A legértékesebb hibridek keresztezési partnerek szerint.

1. (*Berlandieri x Riparia*) x *Vinifera*
Georgikon 28, 203, 125, 134, 142
2. (*Berlandieri x Riparia*) x *Riparia*
Georgikon 46, 61, 124
3. (*Berlandieri x Riparia*) x *Rupestris*
Georgikon 59, 141
4. (*Solonis x Riparia*) x *Rupestris*
Georgikon 123
5. *Riparia* x *Rupestris*
Georgikon 125, 139, 140
6. (*Riparia x Rupestris*) x *Rupestris*
Georgikon 121, 137, 136, 167
7. *Solonis* x *Riparia*
Georgikon 51, 52, 60, 65, 143
8. (*Riparia x Berlandieri*) x *Riparia*
Georgikon 18
9. (*Berlandieri x Riparia*) x (*Riparia x Vinifera*)
Georgikon 138
10. (*Berlandieri x Riparia*) x (*Berlandieri x Rupestris*)
Georgikon 103

A Georgikon 28-as erős növekedésű, kiváló mésztűrő fajtát szabadalmaztatták, fajtaminősítésre bejelentették. Vírustesztelt szaporítóanyagából 5 ha –t telepítettek. A francia Richter cég szaporítási jogát nyolc országra megvásárolta. Törzskönyvezése az EU-ban folyamatban van. A nemesítési anyagból a Georgikon 59, 103, 203-as fajtákat tartják még kiemelkedő értékűnek, szaporításuk, termesztésbe történő kipróbálásuk megkezdődött.

Irodalom

- Bakonyi K.–Bakonyi L.–Kocsis L. (1996):** Zsigmond Teleki his life and results Horticultural Science – Kertészeti Tudomány 3–4.p.
- Bakonyi K.–Bakonyi L.–Kocsis L. (1997):** Hungary-s roostock breeding pioneer Celebrating Zsigmond Teleki Wine Growing California.
- P. Galet (1988):** Cépages et Vignoles de France. Tome I Les Vignes Americaines Perc Euromedicine Montpellier. 246–258.
- Németh M. (1975):** Ampelográfiai Album. Alany-direktermő csemegezőlő. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest.
- Teleki A.–Teleki S. (1927):** A szőlők felújítása. Budapest.
- Jeszenszky Á. (1979):** Nagy elődök Teleki Zsigmond a szőlőalany-nemesítő. Kertgazdaság. 11.évf. 3.sz.